

УДК 657.411

Ляліна І. -ст. гр. БОп-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ВИТРАТ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Королюк Т.М.

Діяльність будь-якого підприємства завжди пов'язана з певними витратами матеріальних, трудових, інформаційних, грошових та інших ресурсів на виготовлення, зберігання, транспортування, сортування, пакування, фасування та реалізацію товарів. Сукупність всіх цих витрат і складає поточні витрати підприємства.

Основним мотивом діяльності будь-якого підприємства в ринкових умовах є мак-симізація прибутку. Реальні можливості реалізації стратегічної мети в багатьох випадках обмежені витратами виробництва та попитом на продукцію, що виробляється. Отримання найбільшого ефекту з найменшими витратами, економія природних, трудових, матеріальних і фінансових ресурсів залежать від того, як підприємство вирішує питання управління витратами, котре передбачає пошук способів їх зниження.

Категорія «витрати» широко використовується як у вітчизняній, так і зарубіжній економічній літературі. Витрати є основним обмежником прибутку і одночасно головним фактором, який впливає на обсяг пропозиції. Економічне розуміння витрат базується на проблемі обмеженості ресурсів і можливості їхнього альтернативного використання.

Розглянемо сутність поняття „витрати“, що подані у літературних джерелах. Так, Ф.Ф. Бутинець, Л.М. Янчева, Т.П. Остапчук, С.І. Якименко при розгляді витрат визначають їх як загальноекономічну категорію, що характеризує використання різних речовин і сил природи в процесі господарювання.

Поняття «витрати» по-різному трактуються обліковцями та економістами. Так, під економічними витратами розуміють „затрати втрачених можливостей“, тобто суму грошей, яку можна отримати при найбільш вигідному із всіх можливих альтернативних варіантів використання ресурсів. Таким чином, економічні витрати будь-якого ресурсу обраого для виробництва продукції дорівнюють його вартості при найкращому із всіх можливих варіантів використання. Поняття економічних витрат обумовлено обмеженістю ресурсів у порівнянні з кількістю варіантів їх використання.

Такі економісти, як М.І. Баканов, С.М. Капелюш, Л.П. Петров, А.М. Фрідман, А.А. Макарова та інші головну увагу приділяли витратам обігу, під якими розумілись суспільно-необхідні витрати живої та уречевленої праці. Таке тлумачення витрат було зумовлено тим, що витрати розглядалися у зіставленні з витратами виробництва, з одного боку, та витратами споживання, з іншого, а також з домінуванням економічної теорії К. Маркса щодо економічної природи витрат.

З бухгалтерської точки зору витрати - це тільки конкретні витрати ресурсів.

Отже, розглянувши поняття „витрат“ в спеціальній літературі, ми бачимо, що різні автори, трактуючи це поняття, не розкривають всіх його аспектів, не враховують всіх особливостей функціонування підприємства як самостійного суб'єкта господарювання. Так, при визначенні економічної сутності витрат необхідно знайти єдине найбільш повне тлумачення, що в кінцевому результаті допоможе зрозуміти сутність витрат та приймати раціональні та правильні рішення щодо управління витратами на підприємстві.